

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

EED Factsheet keurmerk: CO₂-Prestatieladder

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal Ondernemen*

EED Factsheet keurmerk: CO₂- Prestatieladder

Samenvatting

Deze factsheet maakt onderdeel uit van een reeks. In iedere factsheet uit deze reeks wordt aangegeven in hoeverre het betreffende keurmerk voldoet aan de EED-criteria van een energieaudit. Hier wordt bedoeld de vierjaarlijkse audit die wordt opgelegd aan grote ondernemingen door artikel 8 van het Energy Efficiency Directive (EED, 2012/27/EU van 25 oktober 2012) en de ministeriële regeling IENM/BSK-2015/103340 van 10 juli 2015.

In één oogopslag:

- – groen: voldoet aan de criteria van EED.
- – wit: het EED-criterium valt niet onder het keurmerk, maar gezien hetgeen waarop het keurmerk is gericht, is dat criterium daarvoor niet relevant.
- – geel: voldoet deels aan de criteria van EED, of voldoet vanaf een bepaald niveau van het keurmerk aan de criteria. In het geval van het deels voldoen aan de criteria is het aan het bevoegd gezag te beoordelen of dat in voldoende mate is. In § 4 wordt daarover advies gegeven.
- – rood: voldoet niet aan de criteria van een EED-audit. Dit hoeft niet altijd problematisch te zijn.

De CO₂-prestatieladder vanaf niveau 3 voldoet aan de volgende criteria:

- Het keurmerk omvat een energie-audit.
- Het keurmerk wordt gecontroleerd door een onafhankelijke partij.
- De audit omvat processen.
- De audit omvat utilities.
- De audit omvat gebouwen.
- De audit omvat transport.
- Er is een opgave van energieverbruiken.
- De audit omvat alle energiedragers.
- De audit omvat verbruiksprofielen.
- Het auditverslag bevat een overzicht van besparingsmaatregelen.
- De audit bevat een plan voor uitvoering van besparingsmaatregelen.
- Het keurmerk heeft een ambitieniveau voor energie.
- Er vindt borging van het keurmerk plaats.

Het keurmerk voldoet deels of niet aan de volgende criteria:

- De audit bevat meestal geen belastingprofielen.
- De levenscyclusmethode voor rentabiliteit wordt niet toegepast.
- Het keurmerk maakt niet per se een koppeling met wettelijke verplichtingen.

Samenvattend oordeel:

CO₂-prestatieladder niveau 1: Acceptabel met aanvullingen.
CO₂-prestatieladder niveau 2: Acceptabel met aanvullingen.
CO₂-prestatieladder niveau 3: Acceptabel.
CO₂-prestatieladder niveau 4: Acceptabel.
CO₂-prestatieladder niveau 5: Acceptabel.

Zie § 4 voor details van de beoordeling en advies.

§ 1 – Introductie en gebruik factsheet

Deze factsheet maakt onderdeel uit van een reeks. In iedere factsheet uit deze reeks wordt aangegeven in hoeverre het betreffende keurmerk voldoet aan de EED-criteria van een energieaudit. Hier wordt bedoeld de vierjaarlijkse audit die wordt opgelegd aan grote ondernemingen door artikel 8 van het Energy Efficiency Directive (EED, 2012/27/EU van 25 oktober 2012) en de ministeriële regeling IENM/BSK-2015/103340 van 10 juli 2015.

Het gaat bij deze reeks factsheets om keurmerken die een certificaat afgeven en in ieder geval een energieaudit omvatten. De factsheet geeft aan op welke punten het keurmerk wel of niet in voldoende mate voldoet aan de EED-criteria. Als extra werkzaamheden nodig zijn om te voldoen aan de EED-criteria dan is aangegeven hoe dit het beste kan. De factsheet geeft zo een beoordeling van het keurmerk in het licht van de EED-criteria en aanbevelingen aan bevoegd gezag en certificaathouders over aanvullende werkzaamheden.

Deze aanbevelingen zijn richtinggevend voor het bevoegd gezag en hebben geen juridische status. Bevoegd gezag wordt echter wel sterk aangemoedigd de aanbevelingen op te volgen. Daarmee wordt een duidelijke lijn ten aanzien van het keurmerk gevolgd. Dit geeft uniformiteit in de uitvoering waarmee de uitvoeringslasten voor de EED-richtlijn worden gereduceerd en het bedrijfsleven wordt aangemoedigd om op structurele wijze aan energiebesparing en duurzaamheid te werken door het gebruiken van een gecertificeerd keurmerk.

Als een bedrijf in het bezit is van dit keurmerk, stuurt het bedrijf een kopie van het certificaat aan het bevoegd gezag op. Het bevoegd gezag bepaalt of het inzage wil krijgen in de onderliggende informatie.

Het keurmerkcertificaat, de energiebalans en de lijst met energiebesparende maatregelen met uitvoeringsplan zijn bij de onderneming opvraagbaar door het bevoegd gezag.

Keurmerkbeheerders kunnen de factsheet gebruiken om naar aanleiding van de bevindingen een keurmerk aan te passen. De factsheet zal geactualiseerd worden na relevante en substantiële aanpassingen.

Leeswijzer: § 2 geeft een korte beschrijving van het keurmerk en het toepassingsgebied. § 3 geeft detailinformatie over elk EED-criterium en de mate waarin het keurmerk daaraan voldoet. § 4 geeft het oordeel, inclusief een praktisch advies over eventuele aanvullingen. § 5 bevat contactgegevens en referenties.

Links naar de factsheets op de website van RVO worden op de volgende websites gepubliceerd
www.rvo.nl/eed
www.omgevingsdienst.nl
www.vng.nl

§ 2 - Inleiding CO₂-prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder is een instrument dat bedrijven helpt bij het permanent reduceren van CO₂-uitstoot. De CO₂-Prestatieladder is voor alle niveaus ervan geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie.

Het keurmerk wordt beheerd en doorontwikkeld door SKAO, Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen. SKAO ontsluit ook sectorspecifieke kennis, zodat bedrijven uit specifieke sectoren ook inhoudelijke geholpen worden.

Bij de ontwikkeling van de CO₂-Prestatieladder is gekozen voor twee uitgangspunten:

- maximale gerichtheid op eigen initiatief, praktische resultaten en innovatie;
- minimale belasting en belemmering van de onderneming door regels en voorschriften.

Het is het idee dat bedrijven die zich laten certificeren volgens de ladder dit ervaren als een investering die zich onmiddellijk terugverdient in termen van lagere energiekosten, materiaalbesparing, innovatie en gunningsvoordeel.

De doelgroep voor certificering met de CO₂-Prestatieladder is primair het bedrijfsleven. De CO₂-Prestatieladder wordt door aanbestedende diensten gebruikt als een middel om invulling te geven aan duurzaam inkopen. Opdrachtgevers die de CO₂-Prestatieladder inzetten bij aanbestedingen belonen bedrijven met een certificaat met een fictieve korting op de inschrijfprijs. Hoe hoger het niveau op de CO₂-Prestatieladder, hoe groter de korting. Het gunningsvoordeel wordt door de organisatie die aanbesteedt bepaald.

De CO₂-Prestatieladder heeft als doel te stimuleren:

- de eigen CO₂-emissie te kennen,
- de CO₂-emissie van leveranciers te kennen,
- permanent te streven naar het verlagen van de CO₂-emissie als gevolg van de eigen activiteiten, door naar oplossingen te zoeken en die te implementeren,
- samen met collega's, kennisinstellingen, maatschappelijke partijen en overheden actief te zoeken naar mogelijkheden om de uitstoot gezamenlijk verder terug te dringen,
- de verworven kennis te delen.

Het gaat bij de CO₂-Prestatieladder om:

- energiebesparing,
- CO₂-reductie in de keten,
- het gebruik van duurzame energie.

Voor elk van de 5 niveaus van de CO₂-Prestatieladder worden eisen opgelegd voor 4 invalshoeken:

- A. Inzicht
- B. Reductie
- C. Transparantie
- D. Participatie.

Ongeacht de grootte dienen gecertificeerde bedrijven een CO₂-managementsysteem in te voeren. Als onderdeel van het managementsysteem en het in stand houden van de PDCA-cyclus, voeren bedrijven ieder jaar een interne audit en directiebeoordeling uit. Dit is vergelijkbaar met de aanpak volgens ISO50001. Ook wordt een keer per jaar een audit door een certificerende instelling uitgevoerd. Bij die audit staat continue verbetering volgens de PDCA-cyclus centraal.

Wanneer een bedrijf bij de jaarlijkse beoordeling niet voldoet aan alle eisen voor het betreffende niveau, worden er door de auditeur afwijkingen benoemd. Het bedrijf heeft vervolgens 3 maanden tijd om te voldoen aan de eisen. Als het bedrijf daarna niet voldoet, wordt het certificaat ingetrokken of op een lager niveau afgegeven.

De CO₂-prestatieladder kent 5 genummerde niveaus. De mate van detail verschilt per niveau van de CO₂-prestatieladder en wel als volgt:

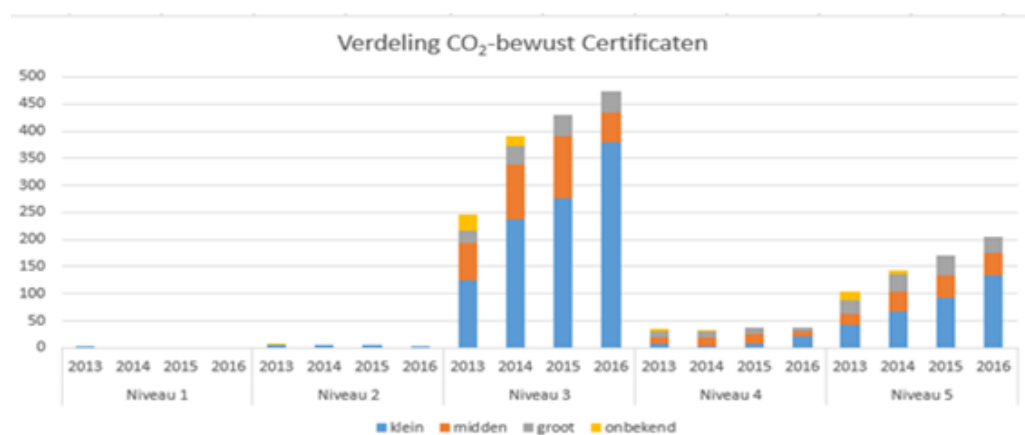
Niveau 1: het bedrijf onderzoekt de mogelijkheden om het energieverbruik te reduceren. Dat is geen gedetailleerd onderzoek (eis 1.B.1).

Niveau 2: het bedrijf heeft een *kwalitatieve* doelstelling om energie te reduceren en een doelstelling voor het gebruik van alternatieve energiedragers (2.B.1 en 2.B.2). Op niveau 2 dient een bedrijf alle energiestromen kwantitatief in kaart te hebben gebracht en een volledige energiebeoordeling te hebben uitgevoerd conform ISO 50001 (handboek eis 2A3).

Niveau 3: het bedrijf heeft een *kwantitatieve* doelstelling voor CO₂-emissie (3.B.1). Op maatregelniveau wordt de mate van ambitie aangegeven met de indicatie: A-, B- en C-maatregelen, respectievelijk standaard, vooruitstrevende en ambitieuze maatregelen. Op niveau 3 heeft een bedrijf een energiemangement actieplan conform ISO 50001 (handboek eis 2B2). Het actieplan moet jaarlijks actueel gehouden worden.

Niveau 4 en 5 bevatten ook reductiedoelstellingen voor up- en downstream ketenemissies, en gaan daarmee verder dan de vereisten voor een EED-audit.

In Nederland zijn ca. 740 certificaten van de CO₂-prestatieladder uitgegeven (stand mei 2016). De onderverdeling naar niveaus is: 3 op niveau 2, 485 op niveau 3, ca. 40 op niveau 4 en ca. 210 op niveau 5. Zie grafiek.

Meer informatie over de eisen voor de CO₂-Prestatieladder staan in “Handboek CO₂-Prestatieladder 3.0”. Te vinden via de link in §6 van deze factsheet. Het handboek is normatief, de “Handleiding met Werkinstructies” is praktisch. De meest relevante eisen uit het handboek met betrekking tot de EED Energie-audit zijn 2A3 en 3B2.

§ 3 - Samenhang met de EED-audit

1. ■ Bevat keurmerk een energie-audit?

Ja. Vanaf CO₂-Prestatieladder niveau 2. Dat is vastgelegd in het handboek CO₂-Prestatieladder, aspect 2A3: “Het bedrijf beschikt over een actuele energiebeoordeling voor het bedrijf en de projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel is verkregen”. Het betreft een energiebeoordeling conform ISO 50001 §4.4.3.

Vanaf CO₂-Prestatieladder niveau 3 (aspect 3A2) maakt een energie management actieplan conform ISO 50001 deel uit van de energiebeoordeling.

De resultaten van de audit c.q. het auditverslag kunnen door het bevoegd gezag worden opgevraagd.

De tabel geeft de relatie tussen de CO₂-Prestatieladder en ISO 50001 aan.

Paragraaf ISO 50001	PDCA		Link met laddereis uit CO ₂ -Prestatieladder handboek
§4.4.3	Energiebeoordeling	Plan	2.A.3
§4.4.6	Energiedoelstellingen, -taakstellingen en actieplannen voor energiemangement	Plan/Do	Invalshoek B/2.C.2
§4.6.1	Monitoring, meting en analyse	Check	3.C.1/4.B.2/5.B.2/5.C.3
§4.6.4	Afwijkingen, correcties, corrigerende en preventieve maatregelen	Act	Continue verbetering

Het verschil in dekkingsgraad 80% van het energieverbruik bij de CO₂-prestatieladder en een vereiste van 90% voor de EED-audit is van onvoldoende gewicht om op basis daarvan een audit volgens EED aanpak te eisen.

2. ■ Controle keurmerk door onafhankelijke partij?

Ja. De beoordeling van de eisen van de CO₂-Prestatieladder wordt gedaan door een Ladder-certificerende Instelling. De CO₂-Prestatieladder is een geaccrediteerd keurmerk. Het toezicht op alle geaccrediteerde Laddercertificerende Instellingen ligt bij de Raad voor Accreditatie. De SKAO, als schemabeheerder, en de eisen van het Handboek worden tweejaarlijks onderworpen aan audits door de Raad voor Accreditatie. Details in handboek versie 3.0, §7.1.1.

Zie Handboek 3.0, §7.1.1 voor de CO₂-Prestatieladder eisen aan de deskundigheid en onafhankelijkheid van de LadderCI's en de auditoren: “Een Laddercertificerende Instelling (LadderCI) is een conformiteit beoordelende instelling die door de SKAO is bevoegd om een audit (ladderbeoordeling) uit te voeren indien de LadderCI door de Raad voor Accreditatie (RvA) -of door een andere accreditatie organisatie waarmee de RvA een Multi Lateral Agreement MLA (EA/IAF) heeft afgesloten- is geaccrediteerd. Een overzicht van de geaccrediteerde LadderCI's is

beschikbaar op de website van de RvA en de SKAO, zie http://www.skao.nl/certificerende_instellingen.

Om te kunnen worden geaccrediteerd voor de uitvoering van certificatiewerkzaamheden, dient een LadderCI te voldoen aan ISO 17021– Conformiteitsbeoordeling – Eisen voor instellingen die audits en certificatie van managementsystemen uitvoeren (zie ook het Specifiek Accreditatie Protocol CO₂-Prestatieladder voor LadderCI's op de website van de RvA).”

3. ■ Omvat audit productieprocessen?

Ja. De CO₂-Prestatieladder richt zich vanaf niveau 1 op alle energieverbruikers.

Details:

Eis 1A1: Identificatie en analyse van energiestromen van het bedrijf en de projecten waarop CO₂ gerelateerd gunningvoordeel verkregen is, zijn gebeurd.

Eis 1A2: Alle energiestromen van het bedrijf en de projecten waarop CO₂ gerelateerd gunningvoordeel verkregen is, zijn aantoonbaar in kaart gebracht.

Eis 2A1: Alle energiestromen van het bedrijf en de projecten waarop CO₂ gerelateerd gunningvoordeel verkregen is, zijn kwantitatief in kaart gebracht.

Eis 2A2: De lijst is volledig en wordt aantoonbaar regelmatig opgevolgd en actueel gehouden.

4. ■ Omvat audit utilities?

Ja. De CO₂-Prestatieladder richt zich vanaf niveau 1 op alle energieverbruikers.

5. ■ Omvat audit gebouwen?

Ja. De CO₂-Prestatieladder richt zich vanaf niveau 1 op alle energieverbruikers.

6. ■ Omvat audit transport?

Ja. De CO₂-Prestatieladder richt zich vanaf niveau 1 op alle energieverbruikers. Voor transport en vervoer worden alle modaliteiten meegenomen.

7. ■ Is er opgave van:

- a. actuele energieverbruiken?
- b. gemeten verbruiken?
- c. traceerbare verbruiken?
- d. herleidbare verbruiken?

Ja, vanaf niveau 3.

Details met betrekking tot bovenstaande onderwerpen en de koppeling met eisen uit Handboek 3.0:

- Actuele verbruiken niveau 1: eis 1A3.
- Actuele verbruiken niveau 2: eisen 2A2, 2A3.
- Gemeten verbruiken vanaf niveau 2: eis 2A1.
- Traceerbare verbruiken vanaf niveau 2: eis 2A2.
- Herleidbare verbruiken vanaf niveau 2: eis 2A2.

8. ■ Omvat audit belastingprofielen?

Ja, maar grofmazig. Afhankelijk van de gekozen rapportagefrequentie varieert de periodiciteit waarmee de uitstoot van *elektriciteit* in kaart wordt gebracht tussen kwartaal of jaar. Om een bruikbaar inzicht te krijgen in een belastingprofiel is doorgaans een korter interval nodig waarbinnen het energieverbruik wordt gemeten. Hoe kort nuttig is, dat hangt van het type bedrijvigheid af.

9. ■ Bevat audit alle energiedragers?

Ja, vanaf CO₂-Prestatieladder niveau 3.

10. ■ Bevat audit verbruiksprofielen?

- a. ■ voor processen?
- b. ■ voor gebouwen?
- c. ■ voor utilities?
- d. ■ voor transport?

Ja, vanaf niveau 2 (eis 2A1 en 2A2 (uit het handboek)). Op niveau 2 dient het bedrijf alle energiestromen in kaart te hebben gebracht. In kaart brengen wordt is zorgvuldig en in detail aangeven waar alle energiestromen voor worden gebruikt.

Eis 2.A.2 gaat over de aantoonbaarheid van deze energiestromen. “Het gaat om het *regelmatige* opvolgen en *actueel* houden van de lijst van eis 2.A.1 met de werkelijke energiestromen van het bedrijf”.

Bij de ladderbeoordeling stelt de Laddercommissie aan de hand van een steekproef vast:

- De volledigheid en compleetheid van de verbruikscijfers, aan de hand van facturen.
- De plausibiliteit van de gemaakte schattingen.
- De aanwezigheid van de vereiste documentatie ter onderbouwing van de kwantificeringen.

Data op grond waarvan kwantificeringen (ook schattingen) hebben plaatsgevonden dienen voorgelegd te kunnen worden. Berekeningsmethoden dienen beschreven te zijn.

11. ■ Is levenscyclusmethode rentabiliteit gebruikt?

Nee. De belangrijkste drijfveer voor het treffen van maatregelen is de impact op de CO₂-reductie

In de maatregellijsten die vanaf niveau 3 moeten worden opgesteld, is voor iedere maatregel wel een indicatie van de rentabiliteit opgenomen. Over de kosten-batenberekeningen: die zijn bij de ladder formatvrij (de CO₂-berekeningen zijn wel voorgeschreven).

12. ■ Omvat audit overzicht besparingsmaatregelen?

Ja, vanaf niveau 3.

Vanaf niveau 2 heeft de onderneming een *kwalitatieve* doelstelling om energie te besparen (Handboek, 2.B.1). Vanaf niveau 3 van de CO₂-prestatieladder heeft een onderneming

kwantitatieve doelstellingen, zowel voor de eigen onderneming als de projecten die onder gunningsvoordeel worden uitgevoerd.

Vanaf eis 3B1 is een bedrijf verplicht om de Maatregellijst in te vullen en bij te houden en heeft het bedrijf een plan van aanpak. Elk jaar vindt een update van de Maatregellijst plaats, zodat de beschreven maatregelen actueel en ambitieus zijn. De Maatregellijst voor 2016 staat op de website van SKAO:

http://cms.ns8.nl/content/cpl/cplcontent/Maatregellijst_PDF_Versie1%200.pdf

Het plan van aanpak dient in ieder geval te bevatten:

- de lijst met CO₂-reducerende maatregelen voor het *bedrijf*, en
- een kwantitatieve indicatie op bedrijfsniveau van de beoogde bijdrage van elke maatregel aan de doelstelling.

13. ■ Omvat de audit een plan voor de uitvoering van maatregelen?

Ja, vanaf niveau 3 heeft een onderneming een energie management actieplan. Dat is conform ISO 50001 opgesteld.

Het formuleren van een plan voor de uitvoering van maatregelen is géén vereiste voor de verplichte audit volgens de Energie Efficiëntie Richtlijn.

14. ■ Heeft keurmerk een ambitieniveau voor energie?

Ja, vanaf niveau 3 is de doelstelling kwantitatief.

Doordat het een CO₂-managementsysteem met PDCA-cyclus is vindt er continue verbetering plaats. Deze continue verbetering wordt getoetst tijdens de jaarlijkse audit.

De mate van detail verschilt per niveau van de CO₂-prestatieladder en wel als volgt:

Niveau 1: het bedrijf onderzoekt de mogelijkheden om het energieverbruik te reduceren. Dat is geen gedetailleerd onderzoek (eis 1.B.1).

Niveau 2: het bedrijf heeft een *kwantitatieve* doelstelling om energie te reduceren en een doelstelling voor het gebruik van alternatieve energiedragers (2.B.1 en 2.B.2).

Niveau 3: het bedrijf heeft een *kwantitatieve* doelstelling voor CO₂-emissie (3.B.1). Op maatregelniveau wordt de mate van ambitie aangegeven met de indicatie: A-, B- en C-maatregelen, respectievelijk standaard, vooruitstrevende en ambitieuze maatregelen.

Niveau 4 en 5 bevatten ook reductiedoelstellingen voor up- en downstream ketenemissies, en gaan daarmee verder dan de vereisten voor een EED-audit.

15. ■ Maakt het keurmerk een koppeling met wettelijke verplichtingen?

Ja, *wellicht* vanaf niveau 3. Voor de EED-auditplicht is koppeling met wettelijke verplichtingen geen vereiste, maar het gegeven is wel relevant in het kader van Nederlandse wet- en regelgeving c.q. voor het bevoegd gezag.

Vanaf niveau 3 wordt door de CO₂-prestatieladder verondersteld dat bedrijven de Erkende Maatregelen Energiebesparing geïmplementeerd hebben. Er bestaat echter onzekerheid of alle maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of korter worden geïmplementeerd.

16. ■ Vindt borging van de resultaten van het keurmerk plaats?

Ja. Elk jaar vindt bij het bedrijf een zg. ladderbeoordeling plaats. Alle eisen van het betreffende niveau van de CO₂-prestatieladder worden daarbij beoordeeld.

De CO₂-Prestatieladder is op alle niveaus een geaccrediteerd CO₂-managementsysteem conform de internationale accreditatienorm ISO 17021. De Laddercommissie staat onder toezicht van de Raad voor Accreditatie. De auditor van de laddercommissie controleert ook de mate van interne verbetering

Voor certificerende instellingen is er een sanctiebeleid, hierop wordt toegezien door de raad van accreditatie.

§ 4 – Oordeel en advies.

Het algemeen oordeel kent drie niveaus:

1. Acceptabel
2. Acceptabel met aanvullingen
3. Onacceptabel in de huidige vorm

Het oordeel heeft betrekking op de eerste ronde van de EED energieaudit. En betreft dus ook een overgangssituatie waarbij het Rijk graag ziet dat keurmerken deze uitdaging positief oppakken. Als er nu het oordeel acceptabel wordt gegeven betekent dat niet per definitie dat het keurmerk voldoet aan de EED-criteria, maar meer dat het al goed op weg is. Het Rijk verwacht dat de keurmerkbeheerders de uitdaging oppakken om hun keurmerk in de komende jaren geheel “EED-proof” te maken. In de volgende ronde (december 2019) zal de beoordeling van een keurmerk dus strenger zijn: dan moet men voldoen aan alle dan geldende EED-criteria.

Het huidige oordeel hangt af van het aantal oranje en rode vakjes en het belang van die criteria. Bij dit oordeel wordt meegenomen dat de keurmerken nog in een leerproces zijn en wordt enige coullance betracht bij de huidige beperkingen. Minder dan 5 oranje en rode vakjes betekent “acceptabel” (uitgaande van de aanwezigheid van een energieaudit). Anders betekent het maatwerk. Deze ronde van de EED-audit zou enige informatie-uitwisseling tussen bevoegd gezag en de certificaathouder kunnen vergen. In de toekomst zouden de gele en rode elementen een standaardonderdeel van het certificaat kunnen zijn. Bevoegd gezag en de keurmerkhouder hebben deze teksten kunnen becommentariëren. De eindverantwoordelijkheid voor het eindoordeel van elk keurmerk ligt bij het Ministerie van Economische Zaken.

Oordeel:

De CO₂-prestatieladder niveau 3 is acceptabel.

De CO₂-prestatieladder niveau 4 is acceptabel.

De CO₂-prestatieladder niveau 5 is acceptabel.

Advies:

Het bevoegd gezag wordt geadviseerd de CO₂-prestatieladder vanaf niveau 3 te accepteren als equivalent aan de EED-auditplicht en geen aanvullingen te vragen.

Oordeel:

De CO₂-prestatieladder op niveau 1: acceptabel met aanvullingen.

De CO₂-prestatieladder op niveau 2: acceptabel met aanvullingen.

Advies:

Voor ondernemingen die op niveau 1 of 2 van de CO₂-prestatieladder zijn gecertificeerd wordt het bevoegd gezag geadviseerd het bedrijf te vragen aan te geven welke elementen van een EED-audit zijn uitgevoerd en welke niet, en dit met stukken aan te tonen. Vervolgens kan het bevoegd gezag al dan niet besluiten voor de ontbrekende relevante aspecten een aanvullend energieonderzoek op te leggen.

Of.

Voor ondernemingen die op niveau 1 of 2 van de CO₂-prestatieladder zijn gecertificeerd, kan het bevoegd gezag er als alternatief voor kiezen akkoord gaan met het (schriftelijk vast te leggen) voornemen van een bedrijf om binnen een vastgestelde termijn niveau 3 of hoger te behalen. Een redelijke termijn hiervoor is 1 jaar. Er hoeft dan geen aparte EED-audit te worden uitgevoerd.

§ 5 - Referenties

Het Handboek 3.0 staat op de website van SKAO. Het Handboek 3.0 CO₂-Prestatieladder is het formele document dat het kader vormt voor de CO₂-Prestatieladder. De meest recente versie van het Handboek is gepubliceerd op 10 juni 2015. In 2016 wordt geen nieuw Handboek uitgegeven.

Contact:

SKAO, Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen

dhr. G. Termeer (gijs.termeer@skao.nl)

mevr. A. Lauwerijssen (annemiek.lauwerijssen@skao.nl)

www.skao.nl

SKAO, de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen heeft de volgende doelstellingen:

- Het beheer en de doorontwikkeling van de CO₂-Prestatieladder.
- Het creëren van draagvlak bij marktpartijen en maatschappelijke organisaties voor de benadering en de werkwijze van de CO₂-Prestatieladder.
- Het bevorderen en faciliteren van een effectieve dialoog tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties over klimaatvriendelijk ondernemen gericht op concrete CO₂-reductie.
- Bevordering van de ontwikkeling van sectorbrede CO₂-reductieprogramma's door participerende bedrijven en de actieve deelname daaraan.
- Het bevorderen van breed gebruik van de CO₂-Prestatieladder in meerdere sectoren.

Handboek CO₂-Prestatieladder:

http://cms2009.digitnet.nl/Uploads/CO/20150610_Handboek_CO_2_Prestatieladder_3_0.pdf

Praktische handleiding CO₂-Prestatieladder voor bedrijven:

http://cms2009.digitnet.nl/Uploads/CO/20140424_SKAO_HandleidingA4.pdf

Lijst van gecertificeerde bedrijven:

<http://www.skao.nl/gecertificeerde-bedrijven>.

Dit is een publicatie van:
Rijksdienst voor Ondernemen Nederland
Croeselaan 15 | 3521 BJ Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE Utrecht
T +31 (0) 88 042 42 42
F +31 (0) 88 602 90 23
E klantcontact@rvo.nl
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | augustus 2016
Publicatienummer: RVO-127-1601/FS-DUZA

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO.nl is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken.